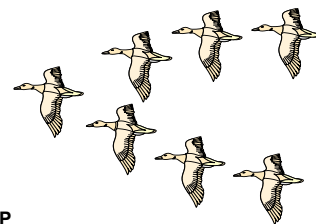

In vogelvlucht

MEDEDELINGENBLAD VAN DE VOGELWERKGROEP VAN HET HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP

Nummer 15, oktober 2006

Ten geleide

Er is de afgelopen periode weer veel gebeurd en mijn oorspronkelijke angst dat ik wat weinig kopij zou hebben is dan ook snel ongedaan gemaakt.

Veel verhalen, (GLO is weer prominent vertegenwoordigd; hij is niet voor niets gedecoreerd!), veel verslagen van de uitgevoerde tellingen en een door het bestuur opgestelde activiteitenlijst. Indrukwekkend wat er zich zoal afspeelt. Wat meer zorgen zijn er over een aantal nog niet ingevulde en vrijkomende functies binnen de vogelwerkgroep. Hans Willemsen en Arie van der Linden stellen na tien jaar noeste arbeid hun plaatsen ter beschikking en hebben nog geen opvolgers. Wie? Zie ook de inventarisatie werkzaamheden vogelwerkgroep van Janus Verkerk en Peter de Barse.

Joke Boerlage
Piet Bronder

GERARD OUWENEEL GERIDDERD.

Op 22 april is Gerard Ouweneel benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Dit gebeurde in de jachthut van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. De versierselen werden uitgereikt namens Hare Majesteit de Koningin door de Burgemeester van de gemeente Binnenmaas Drs. J. de Prieëlle in aanwezigheid van tientallen genodigden waaronder ongeveer iedereen die iets in de Nederlandse vogelwereld te betekenen heeft. Een keur van sprekers benadrukten Gerards verdiensten voor de vogelwereld en haalden anekdotes op uit diens lange staat van dienst.

De plechtigheid werd besloten met een drankje en een rondrit over het voor niet ingewijden niet toegankelijke terrein.

Een door Gert Huyzers gemaakte fotoreportage van het gebeuren is te bekijken op de website: <http://www.mijnalbum.nl/Album=RCPZEUBQ>

PDB

PINKY

Een ochtend in april. Net opgestaan dus nog met naar binnen gekeerde blik, werk ik mij door de aaneenschakeling van ochtendrituelen. Vertraagd vangen de zintuigen aan met registreren, zodat het even duurt eer het gehoororgaan van buiten een ongewone vogelroep meldt – luide, melodieuze frasen, maar wel vaag bekend. Er waren de afgelopen dagen telefoontjes van burens over een rare vogel, vergezeld van een zodanige beschrijving dat ik het schepsel voorlopig in de rubriek 'exoot' had gezet. Juist, naar nu bleek. Want een inventariserende blik naar buiten leverde een nieuw tuinsoort op, een Roodoorbuulbuul, parmantig op het gazon, gelijk een politicus boordevol zelfoverschatting. De vogel liet zich dan ook door de leden van het standaard-gezelschap tuinvogels geenszins de kaas van het brood eten.

De buulbuul en diens roep openden een luik naar Zuidoost-Azie, naar Myanmar, waar deze soort voor autochtonen wel tot het standaardpakket tuinsoorten behoort. Met bril- en baardvogels en andere fijne Zuidoost-Aziatische soorten vormen ze de jachtbuit van met katapulten rondschuimende schelpjes. Naast afkeer van hetgeen ze verrichtten, verwierven die eerlijk gezegd soms ook wat respect. Want hoeveel bedrevenheid is niet nodig om met dit schiettuig op tenminste 15 meter afstand een door een

struik kwikzilverende Kleine Vliegenvanger te bemachtigen? Die jongetjes flikten hem dat! We zagen het gebeuren langs de Nam Sam Chaung, een zijrivier van de Irrawaddy, in Kachin State.

Hoe daar verzeild geraakt? Geboeid door de zo'n 70 jaar geleden voor het laatst in levende lijve waargenomen Pink Headed Duck, had Joost van der Ven bedacht dat deze Rozekopeend nog te vinden kon zijn in Kachin State. Want als gevolg van militaire en politieke woelingen was daar in eveneens zo'n 70 jaar niet behoorlijk naar vogels gekeken. Trouwens, er is nog deining waardoor men er moeilijk inkomt. Joost lukte dat wel, waardoor hij, John Howes en ik in januari 2000 op de Irrawaddy voerden, een belevenis die deze tocht moeiteloos toevoegde aan de lijst van oorden op deze wereld waaraan men vaak en hevig terugdenkt. Omdat Joost al in Kachin State verbleef, waren John en ik samen van Yangon daarheen gereisd. Dat ging met een Fokker 28, die onderweg om de haverklap landde op minuscule airstrips, om daarna binnen 10 minuten weer in de lucht te zijn. Tijdens de vlucht offereerde een beeldschone stewardess als versnapering een gifgroen gekleurde, mierzoete substantie. Dit spul was zo degelijk ingepakt, dat in haar kielzog een tenminste zo fraaie collega rondging met een schaarje om het plastic-omhulsel te verwijderen. Hoewel daartoe alle aanleiding is, heb ik deze vorm van service nimmer meegemaakt bij een andere luchtvaartmaatschappij. Maar dit dienstbetoon liep averij op toen John de verwijderde verpakking wilde deponeren in de zak die bestemd is voor de fysieke gevolgen van luchtziekte. Deze bleek reeds gebruikt voor het beoogde doel...! John, een Welshman, incasseerde het tafereel van de onsmakelijke kliederboel zoals alleen een Brit kan. Alleen de gewijzigde volgorde van de soortbehandeling in Craig Robsons toen net verschenen 'A field guide to the Birds of South-East Asia' vermocht John op te winden: 'dat gezocht kost ons soorten' was zijn reactie op momenten dat snelle raadpleging van die gids nodig was.

Kachin State te verlaten valt evenmin mee. In januari 2004 wilde John bij de viering van het Chinese Nieuwjaar terug zijn in Kuala Lumpur. Joost zette hem af bij zo'n airstrip en reisde door toen het vliegtuig in zicht kwam. Dit landde niet. John besloot tot de boot, in Zuidoost-Azië feitelijk het transportmiddel bij uitstek. Maar dat schip zank. De volgende kreeg motorpech en de derde liep op een zandbank. Uiteindelijk kwam John thuis, maar na het Chinese Nieuwjaar. Twee jaar eerder iets dergelijks, bij een staatsbezoek van de Chinese president iets dergelijks. Hoewel in diens Boeing 747 genoeg plaats zou moeten zijn voor alle gevolg plus aanhang, hadden de machtshebbers voor dit bezoek alle toestellen van Myanmar Air gevorderd. Vlak voor Kerstmis stond ik op Myitkyina Airport voor de terugvlucht op de Fokker te wachten. Niets. Rondzwierende Witbuikstekelstaartgierzwaluwen waren fijn, maar niemand kon vertellen wanneer Myanmar Air de vluchten zou hervatten. Om verzekerd te zijn van de besteding van het huwelijk, meende ik er verstandig aan te doen voor Kerst terug te zijn in Maasdam.

De afstand tussen Myitkyina en Mandalay langs de route die de kaart aangeeft als zijnde een weg is 630 kilometer. De chauffeur van de afgetrapte Toyota zegde toe het traject in 16 uur te zullen afleggen. Het werden er 20, van 's morgens 7 uur tot 3 uur de volgende nacht. Buiten de afgrijselijk slechte weg waren de oorzaken lekke banden, een noodlottige aanrijding met een bakbeest van een hond, gezellige en kleurrijke etablissementen onderweg, wegcontroles door geüniformeerde lieden met enorme lefpetten die achterdochtig vroegen 'What are you doing in Kachin State?' – een vraag die mij inmiddels ook bezighield – alsmede een chauffeur die tegen middernacht er de brui aan gaf, overigens begrijpelijk. Ik nam het stuur over ... voor liefhebbers van donkertegebieden is het traject van Katha naar Mong Mit een aanrader. Na vieren stortte ik in Mandalay in bed. 's Morgens een verrassing. Bij het hotel behoorde een Burger King, waar ik prompt alle vette gerechten bestelde waartegen aanhangers van gezond-eten bewogen fulminerden. Tijdens dit riante ontbijt passeerde de colonne met het Chinese staatshoofd, inderdaad een enorm gevolg. Twee dagen later Maasdam.

En Pinky, bestaat er kans dat hij na 70 jaar weer opduikt? Weinig. Tijdens het rijtje expeditie naar Kachin State waren er een klein dozijn nieuwe soorten voor Myanmar en ontmoetingen met Maskerfuten, met Witvleugelboseenden en ook met de mysterieuze Keizerreiger. Geen Pink Headed Ducks. Wellicht is in de toekomst voor iemand de schok weggelegd van de herontdekking. De schok zoals Janus Verkerk die had, op reis door Nepal. Vanuit het busje een eend met veel rosse. Gierende remmen en ontnuchtering. Het was een boereneend met een rosse kop. Maar geen Pinky.

GLO

NOGMAALS: EEN APPELVINK

In de voorlaatste aflevering van 'In Vogelvlucht', nummer 14, die van voorjaar 2006, stond iets te lezen over de afgelopen winter waargenomen Appelvinken in de Hoeksche Waard, met name in Plan Oost van Maasdam. Op 18 maart 2006 zag ik voor het laatst een exemplaar en daarmee was de kous af. Althans, dat dacht ik. Op 15 mei inventariseerde ik het vriendcomplex dat het oostelijk van deel van de

Hoogezandsche Gorzen beslaat. Het gaat om een griend die voor het laatst werd neergehaald in 1967, zodat deze qua terreintype alles wegheeft van de Esscheplaat, maar dan alleen zonder paden. Toen ik bijna de westrand van het complex had bereikt, kwam er tussen de boomtoppen een man Appelvink aanvliegen, die een paar maal zijn 'ptik' ten beste gaf. De vogel nam even boven mij plaats, in de top van een wilg, om daarna weer weg te vliegen in de richting waar hij vandaan gekomen was. Omdat mogelijk was dat de bewuste vogel in die griend een territorium had en even poolshoogte kwam nemen wat er loos was, heb ik een klein uur gewacht of de vogel weer een teken van leven zou geven. Na 15 mei heb ik nog tweemaal wat rondgestruind in de bewuste griend, maar geen Appelvink. Wat ik met deze Appelvink aanmoet, weet ik niet. Half-mei valt binnen de datumgrenzen van SOVON, maar het biotoop is wat anders, hoewel wellicht niet onmogelijk. Als broedbiotoop staat aangegeven boomgaarden, parklandschap, loofbos en gemengd bos en tuinen. Overigens, er was de afgelopen winter wel wat aan de hand met de Appelvink, want het Delta-VogelNetwerk meldde nogal wat waarnemingen vanuit Zeeland. Maar geen waarnemingen uit met. Dus iets om attent op te zijn.

GLO

GEBEURD IN HET VELD

Het was wel even vreemd opkijken toen Gerrit, gemeenteambtenaar in Meerkerk, afgelopen voorjaar thuiskwam van zijn werk. In de straat bij zijn huis stonden in volgorde opgesteld:

- de dierenambulance met 3 vrijwilligers en benodigde koffertjes met eerste hulpmiddelen.
- een brandweerauto met 4 brandweermannen in vol ornaat inclusief blauw zwaailicht.
- een hoogwerker met eveneens 4 brandweermannen, de vaste inzetbare ploeg bij dit hulpmiddel.

Wat was er gebeurd. Een zwaluw (gierzwaluw-redactie) was bij het vertrek vanuit de nestplaats bekneld geraakt tussen 2 dakpannen. Iemand uit de buurt belde de dierenambulance en deze vervolgens de brandweer. Echter verstond men daar abusievelijk dat een zwaan i.p.v van zwaluw bekneld zat op een dak ongeveer 7 meter hoog. Vandaar deze ietwat vreemd aandoende optocht.

Een dame van de dierenambulance, die kennelijk de zaak coördineerde, had heel wat uit te leggen aan een buurman die riep: schiet`m maar kapot! Haast krijsend antwoordde ze dat het hier wel ging om een heel zeldzame Nachtzwaluw.

Na bevrijding wilde Gerrit, die de zwaluw kreeg aangereikt, het onfortuinlijke beest in de lucht gooien. De dame krijste opnieuw. Zo`n vogel zet je op de grond dan vliegt hij vanzelf weg. Dat lukte dus niet. De buurman, flink opgejut door de ongecontroleerde reacties van de dame van de dierenambulance, greep de zwaluw en gooide hem hoog op. De vogel viel naar beneden (gekrijs) maar juist voor deze de grond raakte was hij vertrokken. Het gezelschap in verwarring achterlatend.

Ruziënd werden de koffers met hulpmiddelen weer ingeladen en langzaam keerde de rust weer.

Janus Verkerk.

HAVIK BOVEN MAASDAM, BALTSVLUCHT OF IMITATIEVLUCHT ?

Wat men allemaal in of boven een Hoeksche Waards dorp met vogels kan beleven? Op 30 juni jl., aan het einde van de ochtend, zag ik vanuit mijn werkkamer uit het zuidoosten een roofvogel naderen. De vogel zat hoog en vloog met langzame, wat doorslaande vleugels. De staart leek lang. 'Een Bruine Kiekendief', dacht ik eerst, een soort die ik wel een paar maal per week hoog over Maasdam zie passeren.

Maar, wat dichter genaderd, hoewel nog steeds hoog, kwamen er twijfels. De vogel had een geprononceerde kop, toch niet zulke bijzonder lange vleugels, maar wel een opvallend lange staart, eigenlijk te lang voor een Bruine Kiek. Een 'second look' met de verrekijker bracht uitsluitel. Het ging om een Havik, een man, die met deze afwijkende vleugelslag boven het Maasdamse grondgebied verscheen. Ik dacht aan een imitatievlucht, ook wel aan te duiden met afleidingsvlucht. Roofvogels kunnen daarvan gebruikmaken om potentiële prooien te misleiden. Er stuift hier in Plan Oost van Maasdam met enige regelmaat een man Sperwer door de tuinen en straten die voorbeeldig de vlucht van een Grote Lijster of Turkse Tortel weet te imiteren. En van Smellekens heb ik hier in Nederland en bij het Zweedse Falsterbo ook een paar maal zulke staaltjes gezien.

Haviken zie ik van tijd tot tijd boven Maasdam, vrijwel altijd hoog cirkels trekkend, daarbij deining veroorzakend onder de Maasdamse Kauwen, Kokmeeuwen en (post)duiven. Nu geen paniek,

hetgeen op zich al een teken kon zijn dat die man Havik met zijn misleidende imitatievlucht succes boekte, want voor passerende Bruine Kieken komen deze niet in het geweer. Alleen toen de vogel al aardig boven het dorp zat, accelereerde hij naar de normale havikvlucht, waarop prompt nog een paar Kokmeeuwen en Kauwen omhoogkwamen.

Omdat ik van een Havik geen imitatie-vlucht kende, ging er een mailtje naar Rob Bijlsma, onze (inter)nationale roofvogeldeskundige bij uitstek. Afgezien van Sperwer en Smelleken, kende deze ook van de Havik het fenomeen imitatievlucht, waarbij deze de vlucht van een Houtduif nabootst. Maar Rob hield toch ook nog rekening dat de Maasdamse Havikman bezig was een baltsvlucht, een schouwspel waarvan wij tegenwoordig in de Hoeksche Waard in ieder geval in het vroege voorjaar kunnen genieten. Maar eind-juni? Enfin, het was een leuke ervaring. Indien een van de vogelwerkgroepleden een dergelijke met een Havik opdeed, dan houd ik mij aanbevolen.

GLO

RESULTATEN VAN DE ROOFVOGEL INVENTARISATIE 2006

2006 was nog al een merkwaardig jaar voor wat betreft de roofvogels.

De buizerd bijvoorbeeld had dit jaar 48 actieve territoria, dus 10 meer dan vorig jaar. Dat lijkt een spectaculaire vooruitgang maar helaas leverden al die nieuwe starters geen grotere oogst aan jonge buizerds op. Sterker nog: in termen van reproductie was het een slecht jaar: 41% van de nesten (waarvan we de afloop kennen) mislukten en de nesten die wel slaagden hadden niet veel jongen. Al met al leverde 2006 maar 31 jonge buizerds op, wat neer komt op een gemiddelde van 1,6 jong per geslaagde broedpoging. Zeker geen goed buizerd jaar dus.

Mogelijke oorzaken hiervoor zijn: de lage muizenstand en de lange periodes met harde regen en harde wind die er zijn geweest. Ook opvallend was het dat op de Esscheplaat dit jaar maar één buizerdnest lukte, terwijl er zeker 3 actieve territoriale paren rondhingen. Last van de onrust van de werkzaamheden aan de nabij gelegen APL-Polder?

Nee, dan de torenvalken, dat was pas echt drama: er zijn maar 9 actieve territoriale paren gevonden tegenover 19 vorig jaar! Van die 9 paar waren er ook nog eens 2 stel waarbij de broedpoging op niets uit liep. De resterende 7 succesvolle paren scoorde wel net zo'n productiviteit als vorig jaar: 3,3 jongen per nest. Voor die paren leverde dat 23 jongen op. Dat zowel torenvalk en buizerd zo slecht scoren (beiden muizeneters) doet vermoeden dat het is veroorzaakt door de lage muizenstand.

Gelukkig zijn het niet allemaal droeve verhalen: de slechtvalk bij de Haringvlietbrug broedde er weer en had, net zoals vorig jaar, 2 jongen.

De havik (zie foto) verraste ons met een nieuw territorium in een bosje van slechts 100 bij 200 meter vlakbij de bebouwing! Het mini-bosje werd ook nog eens gedeeld met een buizerd, beiden hadden 1 jong. In een ander territorium werd een dode havik

gevonden: vrijwel zeker tegen glas aangevlogen. In dat bewuste territorium werden later toch nog 2 haviken gehoord maar er is geen broedpoging geconstateerd.

De 5 havikparen waarvan we wel het nest vonden hadden zeker geen slecht jaar, ze waren alle 5 succesvol en brachten 11 jongen groot. Dit komt neer op 2,2 jong per succesvol paar, wat lang geen slecht resultaat is (althans voor de Hoeksche Waard, landelijk namelijk 2,6).

De boomvalk deed het hier zeker niet slecht: er zijn 5 broedgevallen ontdekt waarvan er in ieder geval 4 zijn gelukt. Het aantal jongen dat we daarbij tellen is slechts een indicatie omdat er waarschijnlijk te weinig worden geteld. De boomvalken zitten vaak op oude kraaiennesten op hoogspanningsmasten en beklimmen is er daar niet bij. Bij zulke grote hoogten is het moeilijk om zeker te weten dat je alle jongen hebt geteld, en er niet nog een jong onzichtbaar (laag) op het nest zit.

Dit jaar is één boomvalknest in een boom gevonden, in een els op 19 m hoogte. Dat nest bevatte 2 prachtige jongen die geringd zijn. De eerste boomvalken voor de Hoeksche Waard!

Door de grote hitte deze zomer is er minder intensief naar sperwers gezocht (maar Joke Boerlage gaat dat de komende jaren doen). Het lagere aantal gevonden territoria duidt dan niet (noodzakelijk) op minder broedende stelletjes. Omdat er weer nesten van 6 en 5 jongen tussen zaten lijkt de situatie dit jaar normaal.

De bruine kiekendieven zijn door gebrek aan mankracht(m/v) helaas weer niet structureel geïnventariseerd. Is er nog iemand met veel vrije tijd die nog op zoek is naar een leuke hobby?

De cijfers voor 2006

Er zijn in de oostelijke helft van de Hoeksche Waard (inclusief de ABH en de ventjagersplaten) 80 roofvogelterritoria geconstateerd.

2006 Hoeksche Waard	Actieve Territoria	Succesvolle Paren	Mislukt	Aantal Jongen	Gem. Aantal Jongen
Buizerd	48	20	14	31	1,6
Havik	8	5	-	11	2,2
Sperwer	9	7	1	21	3,0
Boomvalk	5	4	-	6	1,5
Torenvalk	9	7	2	23	3,3
Slechtvalk	1	1	-	2	-
Totaal	80	44	17	94	

Inclusief: 2 paar buizerd op de Ventjagersplaten en 1 paar slechtvalk bij Haringvlietbrug.

Ter vergelijking het vorige jaar:

2005 Hoeksche Waard	Actieve Territoria	Succesvolle Paren	Mislukt	Aantal Jongen	Gem. Aantal Jongen
Buizerd	38	19	5	40	2,1
Havik	7	3	1	6	2,0
Sperwer	12	7	2	19	2,7
Boomvalk	4	1 ?	1	-	-
Torenvalk	19	12	7	40	3,3
Slechtvalk	1	1	-	2	-
Totaal	81	42	16	107	

Inclusief 1 Buizerd en 1 Havikpaar op de Ventjagersplaten en 1 paar slechtvalk bij de Haringvlietbrug.

Hierbij wil ik de volgende personen hartelijk bedanken voor hun hulp:

Ronald in't Veld, Arjan en Leon Leeuwenburgh, Jaap-Jan Leeuwenburgh, Els Marijs, Han Benard, Dick van Houwelingen, Janus Verkerk, Arie en Leen v/d Linden, Menno Korbijn, Gerard Ouweneel, Henk Visser, Jan Plaisier, Ad Groeneveld, Michel Hitzerd, Norman van Swelm, de dierenambulance, de Vogelklas Karel Schot en uiteraard de terreineigenaren.

Martin Mollet.

THEMANUMMER WEIDEVOGELS VAN DE LEVENDE NATUUR

Bezit het tijdschrift De Levende Natuur te weinig bekendheid? Het lijkt er soms op en, zo ja, hoe onterecht dan. Dit bleek uit het respect afdwingende themanummer over weidevogels, waarmee DLN dit voorjaar voor het voetlicht kwam. Met 85 pagina's is het qua omvang een indrukwekkende uitgave. En ook kan de themaredactie trots zijn op hetgeen inhoudelijk werd bijeengebracht. Want geschreven door deskundigen die tot over hun oren zijn betrokken bij de problemen die weidevogels in dit land het hoofd moeten bieden, krijgt de lezer via 22 (!) bijdragen ingeprent 'hoe slecht het gaat', wat er misging en nog misgaat, hoeveel en welke instanties bezig zijn met weidevogelbescherming en wat mankeert aan de aanpak. Niet onvermeld blijft voorts hoeveel geld inmiddels is gemoeid met pogingen om Nederland zijn weidevogels te doen behouden en wat de vooruitzichten dienaangaande zijn. Het nummer geeft zo'n waterval aan informatie dat het soms duizelt. Waar de bescherming op toe te spitsen? Geen wonder dat degenen die actief bezig zijn met weidevogelbescherming, vrijwilligers en professioneel, op dit moment (nog) niet in staat zijn nauwkeurig aan te geven welke factoren een rol spelen bij de desastreuze achteruitgang van alle soorten weidevogels. Want na 2000 gaat het ook bergafwaarts met de Slobeend, Kuifeend, Kievit, Tureluur en Gele Kwikstaart, soorten die in ieder geval in de periode 1990-2000 nog in de lift zaten dan wel stabiel bleven. Daarbij kwamen Slobeend en Gele Kwikstaart meteen in de kopgroep terecht van soorten met de grootste afname. In die kopgroep neemt de Veldleeuwerik de trieste eerste plaats in. En nog wat cijfers: via de bijdrage van Wolf Teunissen en Leo Soldaat, stelden SOVON respectievelijk het CBS vast dat de Scholekster met een tempo van 5% per jaar uit Nederland verdwijnt. De afname van de Kievit en Grutto accelereert alleen maar, zodat indien de huidige trend doorzet, over vijf jaar 10% respectievelijk 16% verdwenen zouden zijn.

Welke factoren spelen buiten de intensieve agrarische bedrijfsvoering nog meer een rol? Welk element was de drempelfactor die leidde tot de huidige ontstellende van zaken? Of was een totaliteit aan factoren? Waterpeilverlaging? De teloorgang van de openheid van het Nederlandse veenweidenlandschap? De ontsluiting van de resterende open ruimten in dit land? Speelt predatie een beslissende rol? Het afschot op de trek, met wellicht nog steeds jaarlijks 20.000 gesneuvelde Grutto's in alleen al Frankrijk? Een te lage kuikenoverleving en, zo ja, wat is daarvan de reden? Over al deze zaken en nog andere geven deskundigen via aparte bijdragen hun visie, personen die specifiek onderzoek uitvoerden naar ieder van deze facetten. Er is dan ook nogal wat geld gemoeid met weidevogelbescherming. Het ministerie heeft voor weidevogelbescherming en –beheer jaarlijks 30 miljoen euro op haar begroting staan. Voor al het overige soortgerichte beheer slechts drie miljoen euro.... 'waarmee wel betere resultaten worden bereikt' voegen leden van de themaredactie in het slothoofdstuk er veelzeggend aan toe!

Maar met zo'n breed spectrum met mogelijke oorzaken en gevolgen rijst de vraag of er nog wel overzicht is. Trouwens, dat vragen degenen die zich bezighouden met weidevogels zich ook af. De verzuchting 'we weten het (nog) niet' en 'meer onderzoek is nodig' duikt meermalen op. De titel van een subhoofdstuk 'Wat we allemaal nog niet weten...' op pagina 128 spreekt dan ook boekdelen. Deze bekentenis krijgt extra dimensie bij het lezen dat bij onze zuiderburen de weidevogels floreren. Grutto's namen toe van ca. 175 paren in 1956 tot ruim 1100 paren in 2000. Tureluur, Wulp en Scholekster laten navenante stijgingspercentages zien, met als summum de Kievit van ca. 1500 paren in 1956 tot 17.000 in 2000. Deze gang van zaken is redelijk frustrerend voor Nederland, dat nogal eens de neiging vertoont het zelfbeeld bij te parfumeren tot gidsland. Welnu, die status gaat definitief aan scherven bij het lezen van het hoofdstuk 'de effectiviteit van het Nederlandse weidevogelbeleid': veel verloren tijd en geld, met name ten aanzien van de uit Den Haag georkestreerde aanpak.

Geeft dit themanummer 85 pagina's lang pessimisme? Deels wel, maar toch lang niet allemaal. Het is bemoedigend dat velen geëngageerd bezig zijn het tij te keren. Dat geldt ook voor boeren, individueel welteverstaan, maar niet in het kader van de plannen zoals het ministerie deze regisseert. Maar het behoud van datgene waarin de Nederlandse avifauna werkelijk uniek is, onze weidevogels dus, is vooral een race tegen de tijd. Ieder die gevoel heeft voor het beschermen van (weide)vogels en de problemen die de beschermers het hoofd moeten overwinnen, mag deze De Levende Natuur niet missen!

Themanummer 'Weidevogels' (2006). 85 pagina's. De Levende Natuur 107^e jaargang nummer 3. Mei 2006. De themaredactie bestond uit Ruud van Beusekom, Jos Hooijmeijer, Theo Verstrael, Bart van Tooren en Isa Schimmel. Een abonnement op de Levende Natuur kost Euro 28.50 per jaar (6 nummers). Het themanummer is apart te verkrijgen door Euro 9.00 over te maken op giro 81935 t.n.v. Abonnementenadministratie De Levende Natuur in Wageningen, onder vermelding van DLNmei2006. GLO

OPNIEUW: PATRIJZEN GEVRAAGD

Het is alweer drie winters geleden dat we met elkaar de Patrijzen van de Hoeksche Waard nauwkeurig in kaart hebben weten te brengen. Dankzij de medewerking van velen was er een goed overzicht te maken. Gezien de uitslag van het onderzoek is er alle reden om de vinger aan de pols te houden. Daarom willen we deze winter het onderzoek te herhalen. Als iedereen weer zijn of haar Patrijzen doorgeeft, gaat dat vast lukken.

Even ter herinnering een korte terugblik. Sinds de jaren 50 van de vorige eeuw is er een ware decimering van de aantallen Patrijzen geweest. De aantallen Patrijzen lagen voor de Hoeksche Waard rond 1975 nog op ongeveer 300 broedparen. Zo rond 1993 werd het bestand geschat op ongeveer 140 broedparen. De broedvogelatlas 1998-2000 laat weer een verdere afname zien: in die jaren bedroeg het broedbestand maximaal 75 paren. Die score werd in het voorjaar van 2004 ook weer gehaald, waardoor de conclusie was dat we mogelijk op een keerpunt waren aangeland in de decennia lang dalende tendens van het bestand Patrijzen. De wintergroepen in december 2003/ januari 2004 telden in totaal circa 200 Patrijzen. Om te zien of we inderdaad een keerpunt hebben gehad of slechts een tijdelijke opleving, is herhaling van het onderzoek nuttig. Verschillende regionale tendensen in den lande zijn niet overal gelijk, ook een gegeven wat inzicht in onze eigen regio interessant maakt.

Wat en wanneer melden:

Graag zouden we weer een overzicht maken van alle wintergroepen en aansluitend het aantal paren proberen te schatten. Daartoe willen we vanaf december 2006 tot en met april 2007 graag alle Patrijzenwaarnemingen verzamelen. Uiteraard zijn eerdere en latere waarnemingen méér dan welkom, maar een kop en een staart geeft wel wat houvast. Graag de datum, vindplaats, met indien mogelijk kilometerhok, en het aantal doorgeven. Aanvullende opmerkingen over gedrag of habitat zijn welkom, maar niet verplicht. Samengevat:

DATUM – PLAATS (evt. KM-HOK) – AANTAL – evt. aanvullende opmerkingen.

Je kan melden via een lijstje aan het einde van de periode, of rechtstreeks na iedere waarneming. Vermoedelijk zullen dat er per persoon echt niet zoveel zijn, helaas. Meldingen het liefst per e-mail, telefoon of wat dan ook. Liever niet via de website van HWL, wat daar worden 175 meldingen (zoveel ontvingen we er drie jaar geleden in totaal) wel een erg onoverzichtelijk geheel. We zullen waarschijnlijk aan het einde van de herfst nog een oproep doen op de site, en/of in HWL-nieuws, en/of in Het Kompas, waarin we die mogelijkheid wel zullen meegeven.

Zonder de medewerking van allen is het onmogelijk dit karwei weer te klaren. Mogen we weer op jullie medewerking rekenen?

Martin Benard

(ROOF)VOGELS GEVRAAGD

Een poos terug was in het Hoeksche Waardse huis-aan-huisje 'Het Kompas' een foto te zien die deed schrikken. Het ging om een poserende streekgenoot bij een vitrine vol met opgezette roofvogels en uilen. Wat begon met de vondst langs de weg van een dode Ransuil, groeide nadien bij de eigenaar uit tot een passie voor roofvogels. Die hartstocht leidde tot een grote verzameling opgezette roofvogels, deels verkeersslachtoffers, deels verkregen via preparateurs, aldus de Strijenaar, die niet alleen van zijn collectie genoot, maar ook van roofvogels buiten in de polder. Dus geen twijfel aan oprechte bedoelingen. Bovendien was te lezen dat hij voor al zijn opgezette materiaal de benodigde vergunningen bezat en liet hij zich spijtig uit over de toegenomen handel in Sneeuwuil, naar aanleiding van de Potter-films. Maar desalniettemin wat kanttekeningen.

De automobilist die er oog voor heeft, kan langs de weg menig dode roofvogel en uil vinden, ook in de Hoeksche Waard. Omdat vanuit auto's veel afval in de berm terecht komt, zijn deze rijk aan muizen. Muizen vormen het stapelvoedsel voor roofvogels. Dus wegbermen trekken roofvogels en uilen aan. Maar men vindt er geen Steenarenden, Sneeuwuil en Laplanduil, al helemaal niet in Nederland

en ook niet elders in Europa. De Strijenaar had ook die soorten in zijn collectie en beschouwde ze als pronkstukken, onder andere verkregen via preparateurs. Hoe komen die lieden aan hun materiaal, is dan de logische vervolgvraag? Het antwoord is onthutsend. Via beurzen, internet, winkels of verkoop onder elkaar tiert de handel in opgezette en (nog) levende vogels welig. Vooral in Oost-Europa en met name Rusland zag schrijver in winkels rijen opgezette (roof)vogels te koop, die ongetwijfeld speciaal voor dat doel waren geschoten of gevangen. De handel in het wild gevangen levende vogels is helemaal verbijsterend. Een paar voorbeelden: de afgelopen zomer werden in Schotland van vele tientallen nesten de jonge Slechtvalken geroofd. Doel: waarschijnlijk het Midden-Oosten. En ook werden in Nederland Stellers Zeearenden in beslag genomen, een van de grootste en zeldzaamste roofvogels ter wereld, die broeden in ontoegankelijke streken in Noordoost-Siberie. Ook in delen van Nederland is het hevig mis. Een via een verdekt opgestelde camera in de buurt van een buizerdnest in Friesland liet deze zomer zien hoe dat nest werd gemolesteerd. En op Texel stelde de districtsman van Natuurmonumenten vast hoe in een van zijn natuurgebieden lieden nesten van Bruine Kiekendieven vernielden. Een onderzoek van Vogelbescherming Nederland bracht een schokkende handel in beschermde vogels aan het licht, tot in Blauwborsten, Hoppen, Draaihalzen, Sneeuwgorzen en Baardmannetjes toe, deels soorten die op de Rode Lijst staan en vogelaars in vervoering plegen te brengen. Die Baardmannetjes 'doen' overigens 175 euro per paar. De enorm toegenomen handel in vogels is grotendeels het gevolg van de nieuwe Flora en Faunawet die, mits een vogel is voorzien van een ringetje, toelaat dat in principe alle vogelsoorten kunnen worden gehouden als kooivogel, mits ze in gevangenschap zijn gekweekt. Met sommige soorten is dat ook volop het geval. Maar er wordt ook gevangen, waarschijnlijk veel, waarna de bemachtigde individuen een pootring om krijgen. De afgelopen winter, tijdens de invasie van Barmsijzen, waren vogelvangsters zelfs in de weer met de verfoeilijke lijmstok-methode. En bovendien, wat is gemakkelijker om nestjongen uit te halen en ringetjes om pootjes te frunniken?

En hier in de Hoeksche Waard? De vogelwerkgroep heeft geen aanwijzingen dat structureel vogels worden gevangen en/of moedwillig roofvogels worden vervolgd dan wel hun nesten gemolesteerd. Maar soms zijn er mysterieuze verdwijningen. Wees daarom attent en weet u een nest, houdt dan de ligging geheim tot de jongen zijn uitgevlogen. En ziet u iets verdachts dat duidt op illegale vangst van vogels, neem dan contact op met de Groendesck van de AID (030 669 26 40) en meldt hetgeen u waarnam bij Vogelbescherming Nederland via vogelinformatiecentrum@vogelbescherming.nl

Literatuur:

Kreveld, A. van 2006. Verbijsterende handel in beschermde Europese soorten. Vogelnieuws van augustus 2006 pagina 8.

GLO

DE AFGELOPEN ZOMER MAAR WEINIG BOOMVALKEN?

Vogelwerkgroepleden onder elkaar hebben altijd veel te bespreken. Uiteraard over vogels, een onuitputtelijk onderwerp, zodat tijdens bijeenkomsten de pauzes per definitie te kort zijn. Veel gesprekken gaan dan over de status van soorten en of naar de indruk van de gesprekpartners het de bewuste soorten al dan niet goed gaat. Dat gaat dan zo: 'Ik vind het deze zomer met de Veldleeuwerik best meevallen', verklaart een vogelaar tegenover een medelid, van wie hij weet dat deze druk bezig is met Veldleeuweriken. Maar die leeuwerikenman vond het helemaal niet meevallen en begint bewogen aan een uiteenzetting hoe beroerd het met de Veldleeuweriken is gesteld in zijn SOVON-plots.

Nu dient men voorzichtig te zijn met 'indrukken', zeker als het gaat om de status van vogelsoorten. Dat geldt in het bijzonder voor Boomvalken, waarover dit verhaaltje gaat. Die voorzichtigheid is nodig omdat indrukken vaak tot stand komen als gevolg van een reeks van toevalligheden, waaronder het al dan niet aanwezig zijn in de nazomer, de specifieke Boomvalk-periode, omdat dan de jongen vliegvlug zijn. En wat hebben de luidkeels verkondigde impressies van derden geen rol bij de vorming van eigen 'indrukken', het Droste-effect. En voorts speelt bij Boomvalken nog eens een extra rol dat het niet zelden 'ships that pass in the night' zijn: men ziet er eens eentje langs ijlen en het is voorbij....

Maar goed, van Boomvalken had auteur de indruk dat zomer 2006 maar magertjes was in de Hoeksche Waard en, in mindere mate, ook daarbuiten. Van veel te weinig vogelsoorten heb ik altijd bijgehouden waar en wanneer ik (een) exempla(a)r(en) zag. Van de Boomvalk wel. Waarom? Omdat

het een adembenemende vogel is, een supervalk. En ook omdat de soort in dit land sinds circa 1975 een opmerkelijke verschuiving in zijn verspreidingsgebied te zien gaf. Voordien was de Boomvalk een karakteristieke vogel van het oosten van het land, van de zandgronden. Natuurlijk, in het westen broedden ook Boomvalken, maar nog meer mondjesmaat dan tegenwoordig. Voor onze streek staat geeft de eerste, in 1979 verschenen nationale broedvogelatlas, de Boomvalk in twee blokken aan, eentje met als mogelijk broedend, en eentje als waarschijnlijk. Die status was te pessimistisch. Want tijdens de inventarisatiejaren voor de eerste atlas, de periode 1973-1977, broedde de Boomvalk in ieder geval jaren aaneen langs de buitenzijde van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. Het overgrote deel van de vogels die auteur in die jaren zag in de Hoeksche Waard, hebben betrekking op die broedgevallen (tabel 2). Rond 1975 vangt de verschuiving aan: minder Boomvalken in het oosten van de natie, en meer in het westen (Bijlsma 1993, Bijlsma e.a. 2001). Er zijn wat oorzaken geopperd die de soort ertoe bracht meer in het open cultuurland van het westen te gaan broeden, waaronder havikenpredatie. Dat open cultuurland is trouwens steeds parkachtiger geworden, en daardoor voor de soort aantrekkelijker als broedgebied. En dan ontdekten ze hoogspanningsmasten als broedplek. Ook in de Hoeksche Waard. Midden jaren negentig achtte Rob Strucker onze streek goed voor 4-6 paren Boomvalken, waarmee de soort overigens nog niet verder kwam dan de kwalificatie 'zeer schaarse broedvogel'. Maar vergeleken met een halve eeuw eerder, zag het kaartje voor de in 2002 verschenen nieuwe broedvogelatlas er heel wat 'gevolder' uit, waarbij Oost beter scoort dan 'West'. Schrijver is bereid te accepteren dat Oost er heel wat parkachtiger bijligt dan West en dat er bovendien meer hoogspanningsmasten zijn. Overigens, de eerste Boomvalk die ik ooit zag in de Hoeksche Waard was een exemplaar op 28 augustus 1960 bij de Hoogezandsche Sluis. Dat is een plek waar ze thans in de nazomer nog vaak zijn te zien.

Periode 2003-2006

Tabel 1 toont het verloop van schrijvers boomvalkwaarnemingen over de periode 2003-2006, in de Hoeksche Waard en de rest van Nederland. Van die laatste categorie komen er heel wat op het conto van de telpost Breskens, waar ze tijdens de voorjaartrek regelmatig passeren, met als 'top aller tijden' 1 mei 2005, toen 26 Boomvalken voorbijkwamen, ruwweg het aantal dat ik in onze streek tijdens een zomer bijeensprokkel. Over de periode 1991-2005 werd op Breskens de vroegste Boomvalk gezien op 3 april 2000. In 1992 en 1995 kwam de eerste pas door op 21 april.

Terug naar de Hoeksche Waard. Opmerkelijk is dat voor 2003, 2004 en 2005 zowel het aantal Boomvalken als de hoeveelheid boomvalkdagen rond een zelfde niveau liggen. De afgelopen zomer was inderdaad wat minnetjes, waarover later meer. Schrijvers waarnemingen komen voor het merendeel uit of rond Maasdam, waar de laatste jaren een paartje pleegt te broeden. In 2003 en 2004 boekten die vogels succes, maar in 2005 niet en in 2006 waarschijnlijk evenmin. Aannemelijk is dat elders in de streek waargenomen Boomvalken ook betrekking hebben op broedgevallen. Maar waar? De vogels kunnen zich 5 tot 7 kilometer van hun nesten verwijderen. Bovendien plegen ze zich 's zomers knap heimelijk te gedragen, hetgeen het redelijk lastig maakt de broedplek te bepalen. Buiten Maasdam zijn de eigen gegevens summier. In 2002 en 2006 broedden ze op Tiengemeten en voor de tussenliggende jaren kan dat best ook hebben gegolden. Han Benard mailde op 25 juni 2005 dat onder Mijnsheerenland nagenoeg ieder jaar een paartje huist. En broer Martin meldt hetzelfde voor Nieuw-Beyerland. Onze voorzitter had afgelopen zomer het genoeg in de buurt van zijn woning een paartje 2 jongen te zien grootbrengen. In 2005 was er ook een paartje, dat het tot 1 jong bracht (mail d.d. 3 september 2005). En dan zijn er nog de Boomvalken die ook zomer 2006 vrijwel dagelijks poolshoogte kwamen nemen bij de kolonie Huiszwaluwen op de Hoogezandsche Hazen. Dat kunnen de vogels van de voorzitter zijn, want die broedplek ligt nipt binnen een straal van 7 kilometer van de Hoogezandsche Haven. Maar veel waarschijnlijker huisden die Boomvalken op de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen.

Uitgaande van een zekere territoriumtrouw vallen in onze streek in 2005/2006 dus tenminste 6 paren Boomvalken aan te wijzen, de bovengrens van het aantal dat Rob Strucker 10 jaar geleden aangaf. Dus wellicht zijn er inmiddels meer, hetgeen een verdere aantalgroei zou betekenen. Mocht een vogelwerkgroep lid nog informatie kunnen toevoegen, dan houdt schrijver zich aanbevolen.

En die magere zomer van 2006? Dat viel achteraf best mee. En bovendien, schrijver stond in het voorjaar slechts tweemaal op Breskens. En het weer in de maand augustus – de boomvalkmaand bij uitstek – was bagger. Dat hakt erin. Op de eerste dag met wat beter weer na weken regen, op 1 september, was er een droeve plicht te vervullen in het crematorium aan de Melanchtonweg in Rotterdam-Zuid. Rondom een prima boomvalkbiotoop. Buiten boven de parkeerplaats waren er dan ook druk 2 aan het jagen op libellen....! Op 21 september joeg er trouwens nog eentje.

Tabel 1

Waarnemingen van Boomvalken in de periode 2003 tot en met 2006

	2003	2004	2005	2006 *)
Boomvalken in Nederland,	50	36	45	37
waarvan in de Hoeksche Waard	24	24	22	17
Boomvalkdagen in Nederland,	37	25	31	26
waarvan in de Hoeksche Waard	17	18	17	14

*) 2006 gerekend tot en met 24 september.

Tabel 2

Waarnemingen van Boomvalken in de Hoeksche Waard in de periode 1973 tot en met 1977

	1973	1974	1975	1976	1977
Aantal	20	2	4	30	28
Boomvalkdagen	15	2	3	14	11

Literatuur.

- Bijlsma, R.G. 1993. Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels. Schuyt & Co. Haarlem.
- Bijlsma, R.G., Hustings F. & Camphuysen, C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMBH Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Boer, P. de. 2002. Boomvalk. Falco subbuteo pp. 168-169. In Sovon Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2002. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.
- Ouweneel, G.L. 1997. Waarnemingen van Boomvalken Falco subbuteo: meestal 'ships that pass in the night'. De Takkeling 5: 22-24.
- Strucker M. & M. Luitwieler. 1999. In M. Luitwieler, C. Mesker, R. Strucker & J. Verkerk; Vogels van de Hoeksche Waard. Oud-Beyerland.
- Teixeira, R.M. 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Deventer.
- Telgroep Breskens. 2006. verTelpost Breskens 1980-2005. Telgroep Breskens publicatie 6, Vlissingen.

GLO

PROJECT BIJZONDERE VOGELSOORTEN HEEFT NIEUWE IMPULS EN COÖRDINATOR NODIG

Sinds 1999, na uitgifte van de Avifauna van de Hoeksche Waard, worden schaarse en zeldzame vogels bijgehouden via het Project Bijzondere Vogelsoorten. In acht jaar tijd is een behoorlijke database opgebouwd, waarvan een overzichtelijk en toegankelijk rapport moet worden gemaakt. Maar in acht jaar tijd verandert de vogelwereld aanzienlijk, zelfs op zo'n klein stukje Nederland als de Hoeksche Waard. De lijst van bijgehouden soorten is echter niet of nauwelijks aangepast aan die veranderingen. Voor een aantal soorten, zoals Zwartkopmeeuw, Slechtvalk, Grote Zilverreiger en dergelijke, neemt de bereidheid om die door te geven af. Logisch als er steeds meer komen, het is niet meer 'bijzonder' ze te zien. Wel mooi natuurlijk dat via dit project de opkomst van zulke soorten heel goed is vastgelegd. Het is zaak dat nu eens goed uit te gaan werken. Op zich een heel karwei! De lijst dient dus te worden aangepast aan de huidige avifauna. Eerder genoemde soorten hoeven misschien niet meer op de lijst voor te komen. Anderen zullen er misschien juist op verschijnen, bijvoorbeeld Patrijs of Ransuil. Dit laten we echter graag over aan een nieuwe coördinator, met ingang

van 2007. Nieuwe natuur, zoals in de APL-polder en op Tiengemetten, gaat ook ongetwijfeld zorgen voor meer en wellicht ook andere vogels dan we tot nu toe gewend zijn. Wie gaat de uitdaging aan en wil het stokje overnemen?

Graag voor dit jaar nog alle waarnemingen naar ondergetekende, zodat we de acht jaar op een goede manier kunnen afronden. Wij gaan ons best doen de ongeveer 10.000 (!) waarnemingen, verdeeld over meer dan 100 soorten, te vatten in een rapport. We vragen daarvoor wel wat geduld, want dat wordt een hele klus.

Martin Benard

VOGELWEEKEINDE SCHIERMONNIKOOG

Els Ouweneel heeft met groot enthousiasme en doorzettingsvermogen een vogelweekeinde op Schiermonnikoog georganiseerd. Veertien enthousiastelingen deden mee. Ze hebben er geen spijt van gehad!

We verzamelen vrijdag 15 september op de kade van Lauwersoog om de boot van 13.30 uur te kunnen halen. Na aankomst op Schiermonnikoog fietsen ophalen en op weg naar de kampeerboerderij van Teun Talsma. Het welkomstcomitee blijkt onder meer te bestaan uit een grote hoeveelheid kleine, maar venijnig stekende, muggen die ons verder tijdens ons gehele verblijf zullen begeleiden

Els ontpopt zich als een strenge doch rechtvaardige taskmaster; tijdens de welkoms-thee worden al direct de corvee-taken uitgedeeld.

Daarna een eerste fietstocht naar de Westerplas met de zilverreigerkolonie en naar bed om fit te zijn voor de tocht der tochten van de volgende dag.

Zaterdag: de tocht der tochten! We wandelen vanaf de boerderij naar het wad en lopen langs de zich langzaam terugtrekkende Waddenzee in oostelijke richting. Grote aantallen vogels, voornamelijk steltlopers, meeuwen en ganzen, maken eerbiedig plaats als wij langs komen. Het wad blijkt over het algemeen goed beloopbaar te zijn, slechts op het einde van de tocht waar we de wat diepere geulen moeten doorkruisen wordt het wat modderig en begint het wad aan de voeten te zuigen. We komen er goed doorheen en gaan weer aan land bij het Willemsduin waar we van Els mogen uitrusten en wat eten. Niet al te lang, want we moeten nog terug ook, ditmaal door het duin via het Kwelderpad. Het landschap is schitterend, de natuur zoals ze hoort te zijn.

s Avonds eten in Hotel-restaurant van der Werff. Iedereen is deze avond opmerkelijk vroeg te kooi.

Zondagmorgen eerst op excursie naar de eendenkooi onder leiding van Teun Talsma, die zelf de kooiker is, en daarna met de balgexpres over het strand naar het meest oostelijke puntje van het eiland vanwaar we een mooi uitzicht hadden het Simonszand. Daar lag een groep zeehonden te zonnen en zat een Slechtvalk op een paaltje te kijken of er nog een lunchkandidaat voorbij kwam. Op de terugweg nog een stukje over het strand gelopen, daarna terug naar de boerderij, inpakken, schoonmaken en naar de boot die om 16.30 vertrok.

Martin Mollet heeft een uitgebreide fotoreportage gemaakt die te is zien op de website: <http://www.roofvogelshw.nl/Kenia.html>.

Al met al een zeer geslaagd weekeinde! Els, bedankt voor alle moeite!

PDB

VERSLAG VOGELDAG VAN 26 AUGUSTUS 2006

Een lustrum alweer voor de HWL-vogeldag: voor de vijfde maal in vijf jaar een ochtend met kleine groepjes door de Hoeksche Waard om met elkaar een indruk te krijgen van de hoeveelheid soorten op het eiland. Alle dagen, hoewel verspreid over vijf verschillende maanden in het jaar, leverden meer dan 100 soorten op. Dit keer 110, evenveel als in 2005 op 1 oktober. We beginnen het bijna normaal te vinden, maar dat is het natuurlijk niet. We wonen en werken als VWG in een prachtige en heel vogelrijke omgeving, op slechts een rivierdunne afstand van de steeds verder om zich heen grijpende randstad!

Invloed van het weer

De dag zelf was een positieve uitzondering in een reeks kletsnatte laatste augustusdagen. Wel bewolking, maar die liet niet meer los dan wat kortstondig te verwaarlozen gespetter. De temperatuur lag op maximaal een graad of 19 en de wind waaide zwak uit noordwestelijke richting. Een prima dag om buiten te zijn. De gehele augustusmaand was echter zo nat geweest, dat de waterstanden op en rond ons eiland overal hoog was. Van Ventjager tot APL-polder en Tiendgorzen. Van slik van enige omvang was nergens sprake. Dat had tot gevolg dat op het hoogtepunt van de steltloper trek er nauwelijks steltlopers werden gezien. Als een zo'n soort al kon worden genoteerd, dan was dat vaak slechts de waarneming van een enkel individu (zes teams: één Tureluur!!!!). Ook opvallend afwezig op het hoogtepunt van hun presentie in deze tijd van het jaar: Visarenden, ze werden door niemand gezien! Daar zal het weer echter niet debet aan zijn geweest, de voorgaande dag waren nog meerdere exemplaren gezien.

Totaallijst

Ondanks dat het voor sommige soorten harder zoeken was dan we gewend zijn in deze tijd van het jaar, zorgen de vele ogen bij elkaar voor opnieuw een lange lijst soorten. Traditiegetrouw wordt de 100-soortengrens ruimschoots overschreden. Team Menno/Dick is onnavolgbaar bezig geweest en noteerde de meeste soorten (84) en deed dat met exact 50 kilometers op de dagteller. De rit voerde van het NEC bij Numansdorp via de Ventjager naar de APL-polder, vervolgens via het Oudeland van Strijen naar Klein Profijt. Of dit nog niet genoeg was noteerden zij en passant nog een nieuwe soort voor de Hoeksche Waard: een Morinelplevier langs de Lange Biesakkerweg. Daar kan natuurlijk niemand tegenop en dus behaalden zij met ruime voorsprong de meeste punten. Bij de andere teams bepaalden voornamelijk de kilometers de verschillen in de totale puntenscore, dus een zuinig ritje is nog steeds van belang. De uitslag:

Team	Vogels 1	Vogels 2	Vogels 3	Kilometers	Totaal
A: Martin / Gerard	65	7	2	43	
punten	65	14	6	25	110
B: Menno / Dick	64	12	8	50	
punten	64	24	24	25	137
C: Frank / Han / Martin	65	12	4	64	
punten	65	24	12	11	112
D: Gert / Rob / Bart	65	13	4	63	
punten	65	26	12	12	115
E: Rob / Lodewijk	61	14	4	49	
punten	61	28	12	25	126
F: Piet / René	61	14	4	78	
punten	61	28	12	-3	98

Enkele soorten uitgelicht

De Morinelplevier is al aangehaald, maar mag uiteraard onder dit kopje niet ontbreken. Een prachtige verrassing, waarvan door de moderne communicatiemiddelen al snel meerdere mensen konden genieten, overigens vooral niet-deelnemers aan de vogeldag. Gememoreerd werden reeds de nauwelijks aanwezige steltlopers. Zwarte Ruiter, Groenpootruiter en Tureluur werden slechts eenmaal gezien. Andere soorten die bleven steken op een enkele waarneming waren Purperreiger (Oudeland), Middelste Zaagbek (Korendijk), Patrijs (Oosthoek), Zilverplevier (Ventjager+APL), Dwergmeeuw (APL), Zomertortel (Dwarsweg Goudswaard), Veldleeuwerik (Korendijk), Blauwborst (Esscheplaat), Paapje en Roodborsttapuit (beiden nabij Heuvelstee Strijen), Grasmus (De Put), Rietzanger (Laagjes) en Bonte Vliegenvanger (Oeverlanden Ventjager).

Steenuilen werden maar liefst drie maal aangetroffen, in de polder Goudswaard, langs het Vuurbaken en aan de Langeweg Nieuw-Beijerland. Ransuilen verbleven in Strijen en Mijnsheerenland.

Soorten die in positieve zin opvielen waren onder meer Boomvalken, die door alle deelnemers werd gezien, Boompiepers, die doortrekkend van zich lieten horen en Oeverzwaluwen. Bevestigd in hun opmars door noteringen op de meeste lijstjes werden Kleine en Grote Zilverreiger, IJsvogel en Groene Specht. Deze laatste soort lijkt een succesvol broedseizoen te hebben gehad, er vliegen er meer dan ooit door de Hoeksche Waard.

2007

Volgend jaar proberen we de vogeldag weer een vervolg te laten krijgen. Het voornemen is om, na drie jaren in het najaar, weer eens in het voorjaar op pad te gaan. Eind april / begin mei is het hoogtepunt van het vogeljaar en in die periode zijn we nog niet op pad geweest. Met het risico dat een aantal mensen dan op reis is, zullen we begin volgend jaar een definitieve datum prikken. Aankondiging in de In Vogelvlucht van Voorjaar 2007.

Martin Benard

Tot slot volgen nog de soortenlijsten van de verschillende teams:

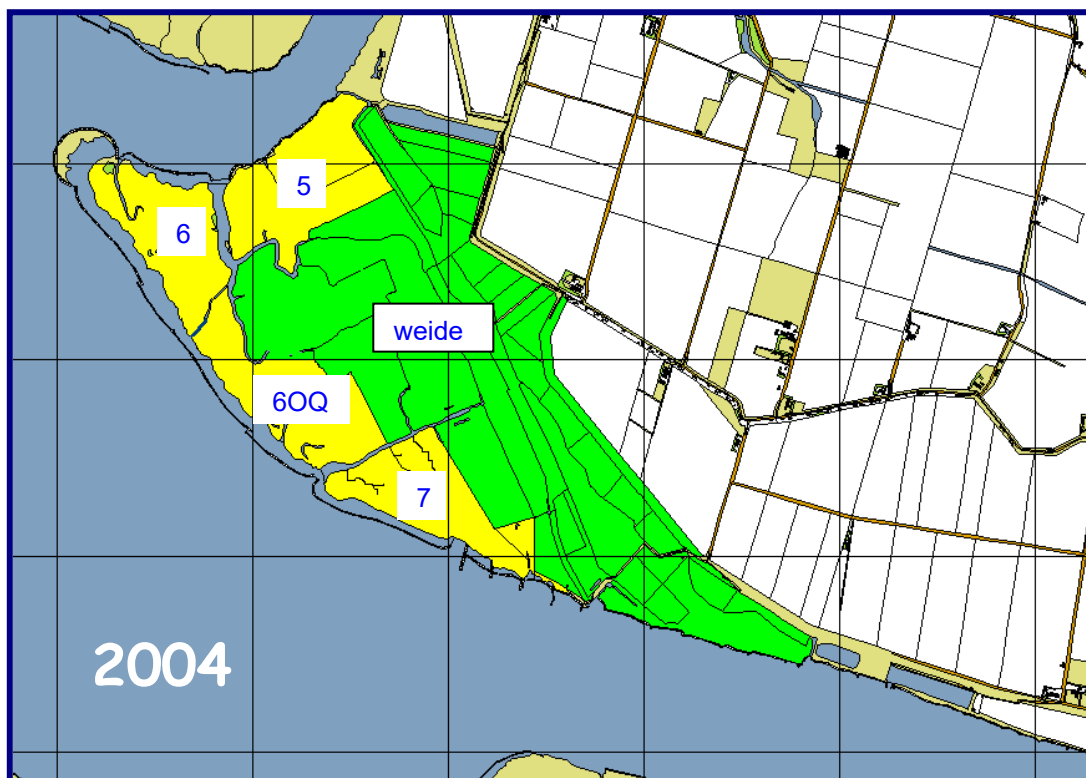
Soort / Team	pt.	A	B	C	D	E	F	Soort / Team	pt.	A	B	C	D	E	F
Dodaars	2					X	X	Grote Mantelmeeuw	1	X		X	X		X
Fuut	1	X	X	X	X	X	X	Visdief	1	X	X	X	X	X	X
Aalscholver	1	X	X	X	X	X	X	Holenduif	1	X	X	X	X	X	X
Kleine Zilverreig.	3		X	X	X	X	X	Houtduif	1	X	X	X	X	X	X
Grote Zilverreiger	2		X	X		X	X	Turkse Tortel	1	X	X	X	X	X	X
Blauwe Reiger	1	X	X	X	X	X	X	Zomertortel	3	X					
Purperreiger	3		X					Steenuil	2	X			X	X	
Lepelaar	2		X	X	X	X	X	Ransuil	2		X	X			
Knobbelzwaan	1	X	X	X	X	X	X	Gierzwaluw	1	X	X	X	X		X
Kleine Rietgans	3			X				IJsvogel	3			X	X	X	X
Grauwe Gans	1	X	X	X	X	X	X	Groene Specht	2	X	X	X	X	X	X
Gr. Canadees	1		X	X	X		X	Grote Bonte Specht	1	X	X	X	X	X	X
Brandgans	1	X		X	X	X	X	Veldleeuwerik	1	X					
Nijlgans	1		X	X	X	X	X	Oeverzwaluw	2		X	X	X	X	X
Bergeend	1	X	X	X	X	X		Boerenzwaluw	1	X	X	X	X	X	X
Casarca	3		X		X		X	Huiszwaluw	1	X	X	X	X	X	X
Wilde Eend	1	X	X	X	X	X	X	Boompieper	3	X	X	X	X		X
Krakeend	1	X	X	X	X	X	X	Graspieper	1	X	X	X	X	X	X
Slobeend	1	X	X	X	X	X	X	Witte Kwikstaart	1	X	X	X	X	X	X
Smient	1	X	X	X			X	Gele Kwikstaart	1	X	X	X	X	X	X
Wintertaling	1	X	X	X	X	X	X	Winterkoning	1	X	X	X	X	X	X

Tafeleend	2		X	X		X	X	Heggenmus	1	X	X	X	X	X	X
Kuifeend	1	X	X	X	X	X	X	Roodborst	1			X		X	
Midd. Zaagbek	2				X			Blauwborst	2				X		
Bruine Kiekendief	1	X	X	X	X	X	X	Tapuit	2	X	X		X		X
Buizerd	1	X	X	X	X	X	X	Paapje	3		X				
Sperwer	2	X	X	X		X	X	Roodborsttapuit	3		X				
Havik	2				X	X	X	Zanglijster	1			X	X	X	X
Torenvalk	1	X	X	X	X	X	X	Merel	1	X	X	X	X	X	X
Boomvalk	2	X	X	X	X	X	X	Tuinfluter	1	X		X		X	
Slechtvalk	2		X			X	X	Zwartkop	1		X	X		X	X
Patrijs	2	X						Grasmus	1	X					
Fazant	1	X	X	X	X	X	X	Rietzanger	1	X					
Waterhoen	1	X	X	X	X	X	X	Kleine Karekiet	1	X		X	X	X	X
Meerkoet	1	X	X	X	X	X	X	Fitis	1		X		X	X	
Scholekster	1			X	X			Tijftjaf	1	X	X	X	X	X	X
Kleine plevier	2	X		X	X			Grauwe Vliegenv.	2		X	X			
Goudplevier	1	X	X	X	X	X	X	Bonte Vliegenv.	3					X	
Zilverplevier	3		X					Koolmees	1	X	X	X	X	X	X
Morinelplevier	3		X			X		Pimpelmees	1	X	X	X	X	X	X
Kievit	1	X	X	X	X	X	X	Matkop	2		X	X		X	X
Witgatje	1	X	X		X	X		Staartmees	1	X	X	X		X	
Oeverloper	1	X	X		X	X	X	Boomkruiper	1	X	X	X	X	X	
Tureluur	1					X		Ekster	1	X	X	X	X	X	X
Groenpootruiter	1		X					Gaai	2				X	X	
Bosruiter	1		X		X		X	Kauw	1	X	X	X	X	X	X
Zwarte ruiter	2				X			Zwarte Kraai	1	X	X	X	X	X	X
Wulp	1	X	X	X	X	X	X	Spreeuw	1	X	X	X	X	X	X
Watersnip	1	X	X	X	X	X	X	Huismus	1	X	X	X	X	X	X
Kemphaan	1		X		X		X	Ringmus	2	X	X	X	X	X	X
Dwergmeeuw	2						X	Vink	1	X		X	X		
Kokmeeuw	1	X	X	X	X	X	X	Kneu	1	X	X	X	X	X	X
Stormmeeuw	1	X	X	X	X	X	X	Putter	1	X	X	X	X		X
Zilvermeeuw	1	X	X	X	X	X	X	Groenling	1	X	X	X	X		
Kleine Mantelmeeuw	1	X	X	X	X	X	X	Rietgors	1	X	X	X	X	X	X
								Totaal (110)		74	84	81	82	79	78

Broedvogels van de Korendijksche Slikken 2004.

In 2004 is de Korendijksche Slikken wederom gebiedsdekkend geteld. Dank aan de tellers: Rob Burgmans (5), Anton Giljam (weide), Paul Groeneweg 6 & 60Q), Bart Huijzers en Gert Huijzers (7). Gegevens van 1969 zijn van Gerard Ouweneel en Henk van der Weijden.

Figuur 1: Korendijksche Slikken; geel is riet /ruigte en groen is weide.

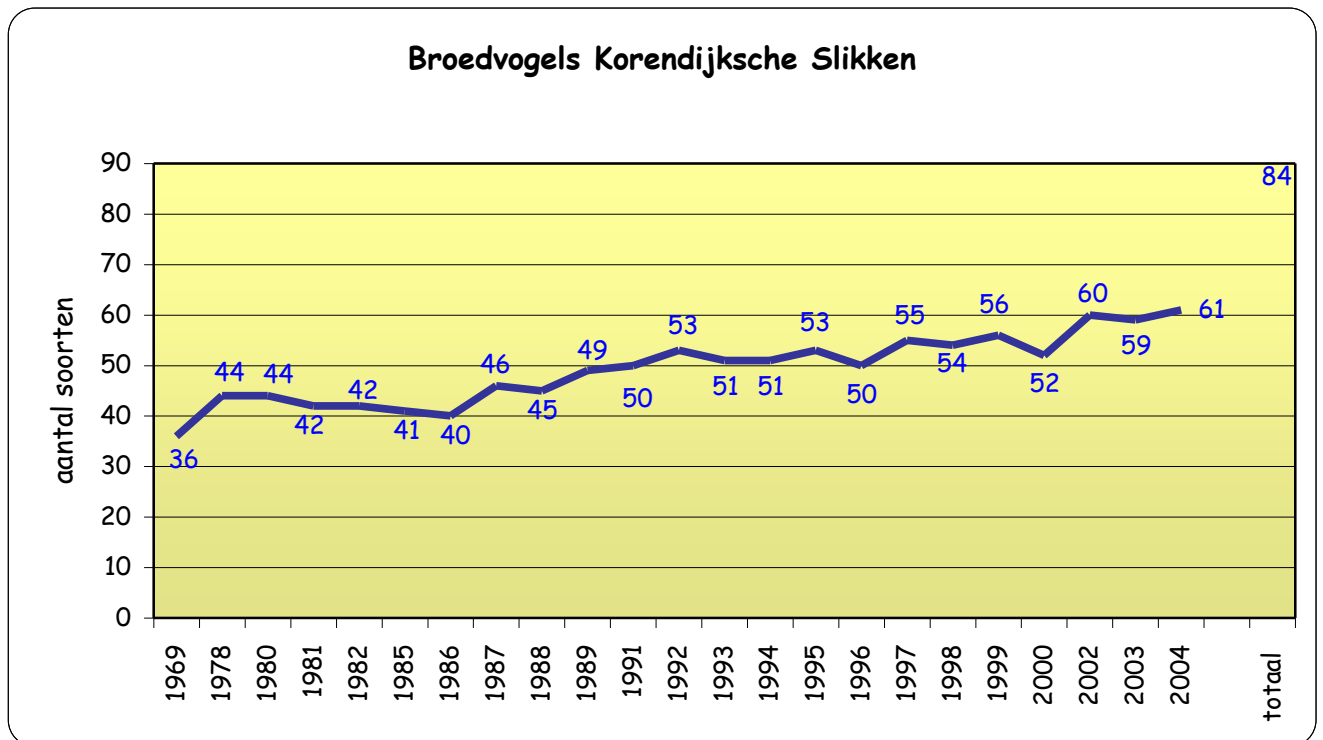

Tabel 1: Broedvogelsoorten met aantal paren / territoria.

Fuut	7	Scholekster	27	Tuinfluitier	24
Knobbelzwaan	2	Kievit	249	Zwartkop	8
Soep- / Boerengans	5	Tureluur	75	Braamsluiper	1
Grauwe Gans	72	Grutto	93	Grasmus	28
Grote Canadese Gans	2	Holenduif	1	Rietzanger	135
Brandgans	3	Houtduif	9	Sprinkhaanzanger	12
Bergeend	20	Zomertortel	1	Kleine Karekiet	84
Nijlgans	6	Koekoek	3	Bosrietzanger	76
Wilde Eend	132	Grote Bonte Specht	1	Fitis	97
Krakeend	22	Veldleeuwerik	41	Tjiftjaf	42
Slobeend	30	Oeverwaluw	13	Koolmees	1
Wintertaling	1	Boerenzwaluw	2	Matkop	1
Zomertaling	4	Graspieper	25	Baardman	2
Kuifeend	22	Witte Kwikstaart	3	Ekster	1
Middelste Zaagbek	3-4	Gele Kwikstaart	6	Zwarte Kraai	3
Bruine Kiekendief	6	Winterkoning	58	Vink	1
Buizerd	1	Heggenmus	47	Kneu	12
Havik	2	Nachtegaal	1	Putter	3
Fazant	22	Blauwborst	63	Rietgors	52
Waterhoen	2	Zanglijster	5		
Meerkoet	35	Merel	17		

Hieronder in samengevatte vorm de belangrijkste feiten.

- In totaal werden 61 broedvogelsoorten vastgesteld, met in totaal 1723 paren / territoria.
- Geheel nieuw als broedvogel: Brandgans en Nachtegaal. Soep- / boerengans werd in voorgaande jaren niet geteld en nu voor het eerst opgevoerd.
- Terug in 2004: Zomertaling, Zomertortel en Vink.
- In 2004 niet als broedvogel vastgesteld: Patrijs, Waterral, Roodborst, Spotvogel en Gaai
- Het totaal aantal broedvogelsoorten is nu 84, over de periode 1969 – 2004.

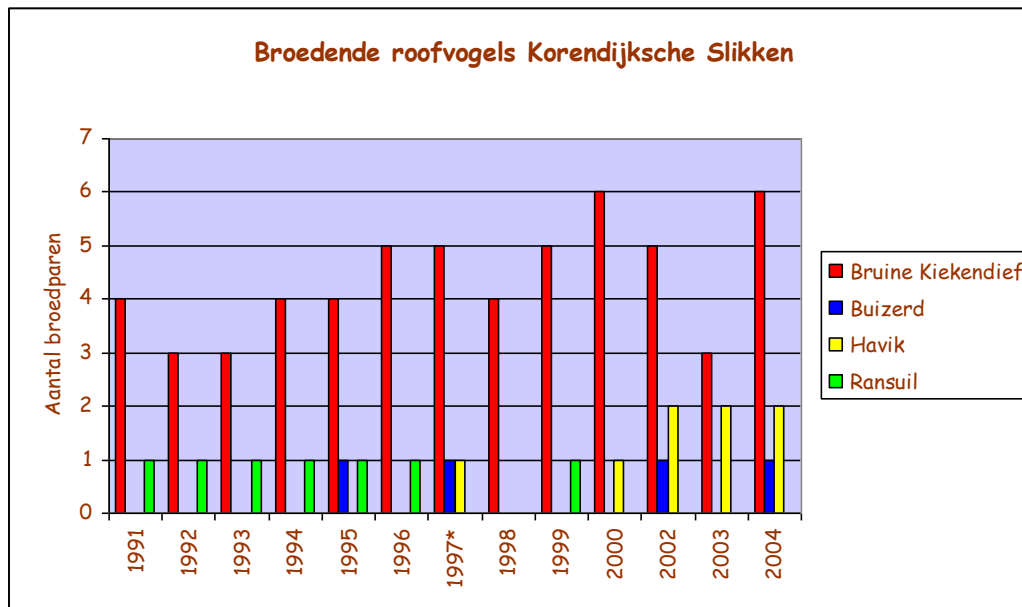

Bijzonderheden op soortniveau.

- **Grauwe Gans.**
Het aantal succesvolle paren stijgt per jaar bijzonder sterk. In totaal komen we nu op 72 paar uit, maar in werkelijkheid zal dit de 100 paar benaderen. Ze broeden dikwijls op de moeilijk toegankelijke en beloopbare afgestorven resten van Wilgenroosje, Gulden Roede en Leverkruid. Verbluffend hoe de jongen over vele tientallen meters hier doorheen naar het water worden geloodst. Op 6 mei registreerde de auteur om en nabij het eigen telgebied 91 paar met jongen. Er mag vanuit worden gegaan dat er regelmatig uitwisseling plaatsvindt tussen de aangrenzende gebieden, de Blanke Slikken en de Beninger Slikken.
- **Brandgans.**
In de afgelopen jaren werden al regelmatig alarmerende paren waargenomen, maar nu voor het eerst zijn er 3 broedparen vastgesteld op 5. Dat jonge Brandganzen van een enkele dag oud al forse afstanden en golven kunnen overbruggen (med. Henk van der Jeugd) blijkt wel uit de vele paren die aan de westelijke zijde in het gebied komen foerageren. In bijna alle gevallen zal het hier gaan om broedparen van de Slijkplaat en Beninger Slikken.

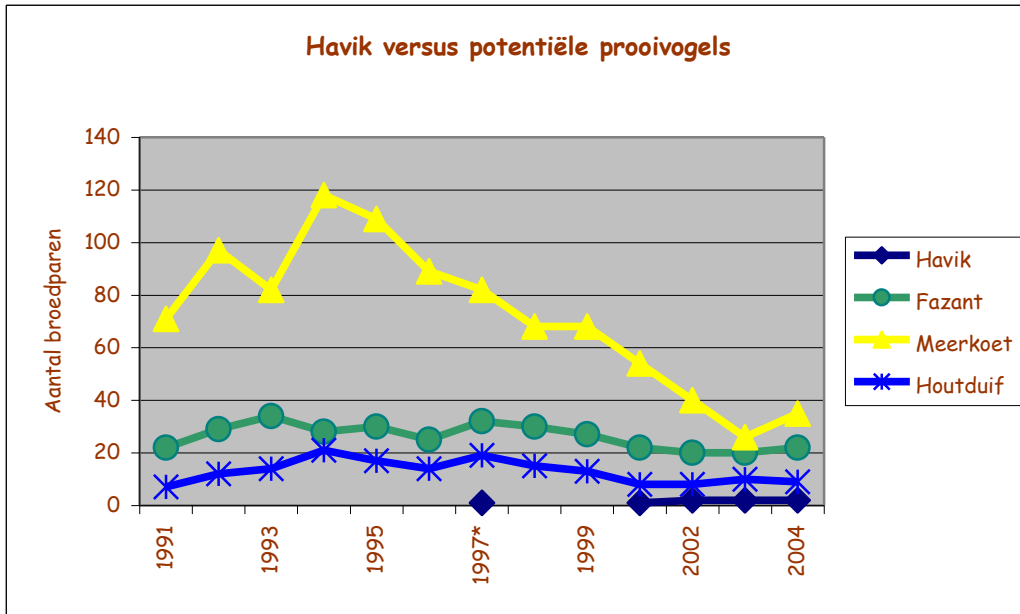
- Eenden.
Voor de Krakeend, Slobeend, en Zomertaling is er na een paar jaar van dalen weer een lichte opwaartse lijn, voor de Zomertaling zelfs een zeer sterke (1 -> 4). Daarentegen sterke terugval bij de Wilde Eend en Kuifeend. Of er een relatie bestaat tussen de terugval van de eenden in de laatste jaren en de roofvogelstand is niet duidelijk, maar ook niet uit te sluiten.
- Roofvogels.
De roofvogels doen het goed (grafiek 1). De Bruine Kiekendief van 3 naar 6 paar, 2 paar Haviken en 1 Buizerdpaar. Enige verbazing was er bij de waarnemer op 7 toen hij op nog geen afstand van 200 meter een broedpaar van de Buizerd, Bruine Kiekendief en Havik vaststelde. De onderlinge afstand tussen Havik en Bruine Kiekendief was nog geen 60 meter.
- Ransuil.
Ransuil komt de laatste jaren helemaal niet meer tot broeden. Sterker nog, de soort wordt slechts bij uitzondering nog gezien. Kijkend naar de grafiek, lijkt hier wel een relatie met de Havik. Als de Havik er is als broedvogel, dan laat de Ransuil het afweten (grafiek 1).

Grafiek 1: Broedende roofvogels Korendijksche Slikken.

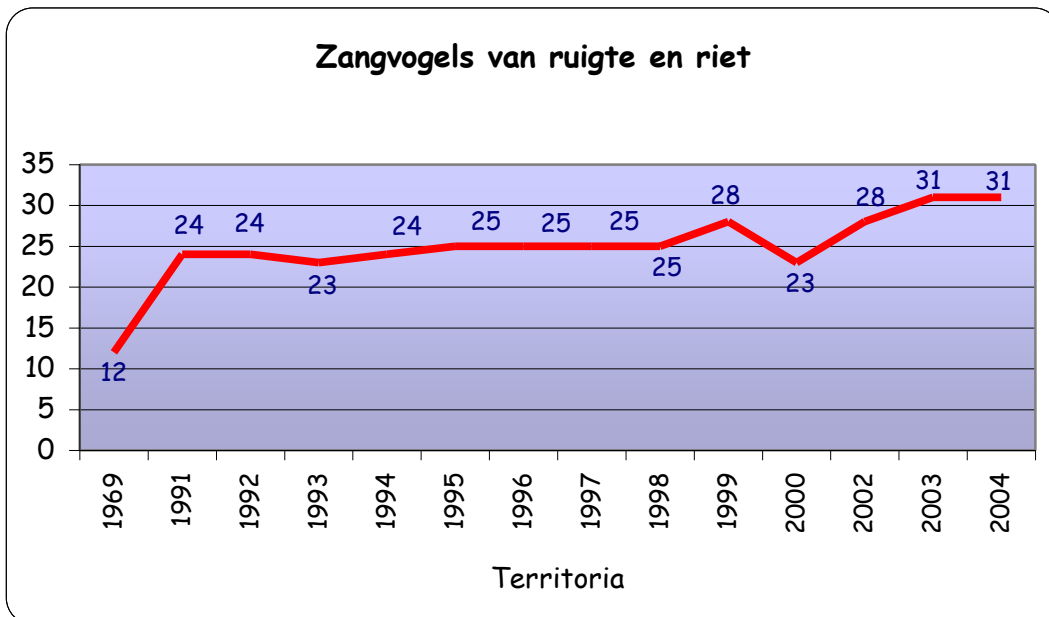
- Meerkoet.
Over de laatste drie jaar gerekend is er weinig verschil opgetreden, ondanks een dip in 2003. Over een langere periode is wel degelijk sprake van een fors verval, met een piek van 115> paar in 1994. Zoals in de meeste gevallen is het zoeken naar een oorzaak meestal bijzonder lastig en niet snel te bewijzen. In de grafiek op de volgende bladzijde wordt een relatie gelegd met de Havik.
- Houtduif en Fazant.
Dit geldt niet alleen voor de Meerkoet, maar ook voor ander potentieel Havikenvoedsel als Houtduif en Fazant, waar de cijfers minder duidelijk spreken. Wat wel opvalt is dat beide soorten, ondanks uitbreiding van bosschages niet toenemen.
- Holenduif.
Het vermelden waard is dat de Holenduif op 7 tussen de rotsblokken van de oeververdediging tot broeden komt.
- Weidevogels.
Ondanks de nadrukkelijke aanwezigheid van de roofvogels, waar ook de Blauwe Reiger in het geval de weidevogels toegerekend mag worden, doen alle weidevogels het goed in 2004. Scholekster, Kievit, Tureluur en Grutto kwamen tot bijna gelijke of zelfs betere scores dan in 2003.

Grafiek 2: Havik versus potentiële prooivogels (1).

- Veldleeuwerik en Graspieper.
Gezien de terugloop over de diverse jaren lijken beide soorten ondanks de enkele tientallen territoria steeds meer in de categorie kwetsbaar te vallen. Weliswaar een stijging naar 41 paar voor de Veldleeuwerik, maar toch minder duidelijk in het veld te horen. De Graspieper viel echter naar het laagste peil ooit met 25 paar.
- Zangvogels.
Bij de zangvogels zijn er geen opzienbarende schommelingen, dan dat de soorten van de open/halfopen vegetatie (Blauwborst) langzaam afnemen, terwijl de soorten van parkachtige landschappen zich vestigen en / of uitbreiden.

Grafiek 3: Zangvogels van ruigte en riet over 1969 t/m 2004.

INVENTARISATIE WERKZAAMHEDEN VAN DE VOGELWERKGROEP (OKTOBER 2006)

In september 2001 en oktober 2005 zijn alle activiteiten van de vogelwerkgroep geïnterviewd. Het is indrukwekkend als je al die activiteiten bij elkaar ziet. Nu, een jaar later, wederom een overzicht. Het is werk van en door vrijwilligers, naast de tegenwoordig drukke agenda's. Daar mogen we als vogelwerkgroep best trots op zijn! Het nieuwe overzicht is tot stand gekomen door het doornemen van de sinds oktober 1999 uitgebrachte 'In Vogelvluchten', wat telefoontjes en afstemming per e-mail.

TELLINGEN

- Roofvogeltelling begin januari: alle afdelingen doen hieraan mee. (Janus Verkerk)
- In de winter de maandelijkse provincie tellingen (zes keer en sinds 2 jaar in aantal gebieden zelfs 8 keer): (per afdelingscoördinator geregeld A.C.)
- Noord: Gebieden langs de Oude Maas en Binnenmaas (A.C.)
- Oost: Oudeland van Strijen, putten langs de Oude Maas, Nw Bonaventurapolder Noord/polder De Mijl/Nieuweland en de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen (A.C.)
- Zuid: Hellegatsplaten (A.C.)
- West: Tiengemetten, Oosterse en Westerse laagjes, Tiendgorzen, Korendijksche Slikken, Kleiput, Spui tussen Kleiput en Droge Staart en Oude Maas ter hoogte van Klein Profijt. (A.C.)
 - Het vastleggen van bovenstaande wintertellingen in één overzicht van de HW (Arie van der Linden)
 - Telling van ganzen en zwanen: Korendijksche Slikken, Raepshille, Land van Essche, APL-polder, Strijensepolder, Mariapolder, ABH Cromstrijen en langs het Spui (Arie van der Linden)
 - Inventarisatie van de broedende roofvogels en het ringen van hun jongen door onze roofvogelmensen in de HW ten oosten van de A29 (Martin Mollet)
 - Roofvogels ten westen van de A 29 opgestart door Remco Veelenturf
 - Inventarisatie van Steenuilen (afdeling West Martin Benard) om de 5 jaar integraal! (Janus Verkerk en Martin Benard) (laatst 2005)
 - Huiszwaluwenproject: voor de 20ste^e keer! wordt de ontwikkeling van de Huiszwaluw wordt gevolgd. Hiervan wordt jaarlijks een prachtig rapport opgesteld. (Hans Willemsen)
 - Oeverzwaluwproject (sinds 10 jaar). (Hans Willemsen)
- Broedvogelmonitoring (BMP) volgens richtlijnen Sovon:
 - Korendijksche Slikken (A.C. west/Gert Huijzers)
 - Tunnelbos, Buitenzomerlanden Heinenoord (A.C. noord)
 - Zeehondenplaat (A.C. oost).
 - Groote Gat (Rob ter Horst)
 - Vastleggen van de BMP gegevens in één overzicht van de HW??
 - Hellegatsplaten worden maandelijks het hele jaar rond geteld. (A.C.zuid)
 - De Oude Tol en Kleiput worden vanaf 1996 zeer frequent (niet jaarlijks) geïnterviewd. (Frank van Gessele)
 - Broedvogels in het Groot Koninkrijk, rietgors Groot Koninkrijk, Nieuwe poldertje en stukje van Mijlpolder (Arie van der Linden)
 - Broedvogels Oud Beijerland meerjarig onderzoek (Frank van Gessele)
 - (In 2006 Zeeheldenwijk, en gedeelte van het centrum)
 - (inclusief monitoren van uilen en roofvogels voor geheel OBL)
 - Broedvogeltelling park Mijnsheerenland éénmalig (Han Benard)
 - Meerjarige (broed)vogelmonitoring (vanaf 2001) van 10 natuurontwikkelingsgebieden ten behoeve van het Waterschap, verdeeld over de afdelingen. (Cees Mesker)
 - Patrijzentelling voor en in het broedseizoen in 2006. (Martin Benard)
 - Melden aan RIKZ van broedende kustvogels (Kleine plevier, Kluut, meeuwen, sterns). (Allen)
 - Broedvogelinventarisatie en nestonderzoek Oud-Beijerland van Zwarte kraai en Ekster. (Afgerond, Frank van Gessele)

- HWL-vogeldag: al voor het vierde jaar wordt in sportief competitieverband de HW uitgekamd op alles wat vliegt, piept, loopt of zingt. (Martin Benard)
- Trektelpost Buisleidingstraat Strijen (Menno Korbijn)

PTT-routes:

- Oude Maas (AC)
- West: 3 routes Korendijkse slikken , Oud-Beijerland en Hellegatspaten/Oudeland (AC)
- 's-Gravendeel. (Arie van der Linden)

PROJECTEN

- Braakbalonderzoek: op 15 tot 20 locaties worden braakballen verzameld en vervolgens uitgeplozen. Jaarlijks worden tussen de 1000 en 2000 prooidieren vastgesteld. Hierbij wordt samengewerkt met de Zoogdierenwerkgroep HWL, de Vereniging van Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ) en de Provincie (Bureau Natuur). (Janus Verkerk)
- Registratie Bijzondere Vogelsoorten Hoeksche Waard. Waarnemingen worden systematisch verzameld en verwerkt tot informatie voor Sovon en HWL. Inmiddels een indrukwekkende databank met > 1.000 meldingen per jaar. (Martin Benard)
- Integrale inventarisatie van broedgevallen van de IJsvogel en het afsteken van geschikte wanden. (Janus Verkerk)
- Redactie van ons informatiebulletin 'In vogelvlucht' (1^e nummer in oktober 1999, gegroeid van 8 naar ruim 30 pagina's!) Piet Bronder/Joke Boerlage

OVERIGE WERKZAAMHEDEN (DEELS OOK PROJECTMATIG)

- Bescherming weidevogels in de oosthoek. Van een eenmanszaak naar een enthousiaste groep van agrariërs en vrijwilligers gegroeid. (Dick van Houwelingen)
- Nestkasten bouwen en plaatsen, met name Torenvalk, (Ronald in 't Veld) Steenuil (wie) en Kerkuil (Janus Verkerk/Rob Burgmans).
- Monitoren van Kerkuilen. (Janus Verkerk/Rob Burgmans)
- Overleg gemeente Strijen i.v.m. bescherming Gier- en Huiszwaluwen en andere beschermde soorten. Stimuleren van vogelvriendelijke huizen heeft al geleid tot een publicatie in het blad van 'Vereniging Eigen Huis!' (Dick van Houwelingen)
- Verzamelen en registreren van losse vogelwaarnemingen van het Oudeland van Strijen (Arie van der Linden)
- Aanleveren kopij voor In Vogelvlucht (velen) Kompas (schrijvers gezocht) en HWL-nieuws. (?)
- 'Vergaderingen' van de afdelingen (A.C.), onregelmatig coördinatorenoverleg (Janus Verkerk/Peter de Barse) en de halfjaarlijkse VWG-vergaderingen (Janus Verkerk/Peter de Barse)
- Deelnemen aan overlegstructuren binnen en buiten HWL. (diverse personen)
- Overleg ganzenproblematiek gemeente Strijen (Gerard Ouweneel)
- Actief meedraaien in natuur- en vogelcursussen aangeboden door de Werkgroep Educatie. (Peter de Barse/en..)
- Het zelf opzetten en verzorgen van een vogelcursus voor beginners in Strijen en Piershil (vorig jaar Oud-Beijerland) op verzoek van Stichting Samenwerkingsopbouw Strijen en Stichting Stimulans), nu al vier resp. drie jaar. (Peter de Barse/Rob Burgmans/Frank van Gessele/Martin Benard e.v.a.)
- Educatie aan alle HW-kinderen door het actief meedoen aan de 'natuurpaden'. (Peter de Barse e.a.)
- Verzorgen van excursies (A.C.)
- Excursies voor andere VWGroepen, bijv voor de Haagse Vogelbescherming. (Peter de Barse/Janus Verkerk)
- Assistentie bij de vaarexcursies van Staatsbosbeheer. (velen)
- Wetlandwacht (Jan van Westen/Hans Westerlaken/Cees Mesker)
- Moderator namens de vogelwerkgroep van de Website en rubriek vogelwaarnemingen (Frank van Gessele)
- Historisch onderzoek (sinds 1970) van vogelwaarnemingen in Oud-Beijerland (Frank van Gessele)

Juist door deze vele werkzaamheden is het vrijwel zeker dat wij wat zijn vergeten. Geef dat dan a.u.b. aan ons door om in deze lijst te verwerken.

Janus en Peter

GEZOCHT: HUIS- EN OEVERZWALUWCOÖRDINATOR

Na 10 jaar huis- en oeverzwaluwcoördinator te zijn geweest geef ik graag het stokje door aan een enthousiaste opvolger.

Hij/zij dient wel enige ervaring te hebben met Excel.

Informatie bij Hans Willemsen 0186-661333

WINTERTELLINGEN IN DE HOEKSCHE WAARD SEIZOEN 2005 – 2006

Voor de 5^e maal zijn alle tellingen, van oktober t/m maart, door mij verzameld en vastgelegd per poldernummer en per deelgebied. Dit is bedoeld om als Vogelwerkgroep inzicht te krijgen in de aantallen en soorten die in de winter bij ons op het eiland te vinden zijn en vooral om dit in het archief van onze werkgroep op te slaan. Dit seizoen zijn van 2 gebieden nog het foerageergedrag van de ganzen vastgelegd. Omdat de aantallen in die gebieden niet al te hoog (meer) waren wil ik het volgende seizoen hiermee stoppen. Ook met een uitgebreid verhaal bij het verslag stop ik. Deze zaken nemen nogal wat tijd in beslag en dat moet je dan doen in een periode met broedvogeltellingen, mooi weer en vakanties, zeker als de laatste gegevens van maart pas ver in april worden aangeleverd. Het verzamelen van de gegevens en ze met een kort verslag publiceren en ze vastleggen voor de vereniging wil ik nog wel blijven doen! Vooral nu van veel gebieden de gegevens voor mij gemakkelijk bereikbaar zijn.

De gebieden waren dezelfde als vorig jaar en werden alle maanden geteld. In januari werd een extra telling uitgevoerd in de omgeving van Oud Beijerland en die gegevens zijn ook in het verslag verwerkt. Verder zijn van Tiengemeten ook alle tellingen ontvangen. Deze worden apart van die van de Hoeksche Waard hierbij gepubliceerd. Bijzonder dit jaar was de invasie van Barmsijzen op ons eiland. Op Tiengemeten werd een groepje van 12 Geelgorzen gezien in oktober. In december werden bij het Groote Gat 4 reeën gezien!

Arie van der Linden

BROEDVOGELTELLINGEN IN DE HOEKSCHE WAARD

Na 3 jaar de aantallen van onze broedvogels te hebben verzameld om ze voor de vereniging vast te leggen ben ik hiermee gestopt. Tezamen met andere administratieve werkzaamheden die ik voor de Vogelwerkgroep deed, en deels nog doe, werd het wat veel. Wel blijf ik het nuttig vinden en misschien is er iemand anders die dit m.i.v. 2006 over wil nemen. Je kunt eventueel contact met me opnemen over de manier waarop, en ik heb nog een prima bruikbare Excel file die van nut kan zijn.

Arie van der Linden

VERSLAG BIJEENKOMST VOGELWERK GROEP HWL OP 23 MAART 2006

Aanwezig 32 personen

Een hartelijk welkom aan de nieuwe SOVON districts-coördinator Leon Boon die de gelegenheid krijgt zich aan de werkgroep voor te stellen.

Mededelingen:

- Remco Veelenturf is gestopt als coördinator van west. Hij wordt bedankt voor zijn inzet. Martin Benard volgt hem op.
- Er is een oeverwaluwand gerealiseerd in het nieuwe natuurontwikkelingsproject in de APL polder te Strijensas. Deze blijft een jaar inklinken en wordt volgend jaar afgestoken.
- Er zijn vele jaargangen van Vogels, Het Vogeljaar en National Geographic beschikbaar. Af te halen bij Janus.
- 26 augustus zal de Hoekschewaardse vogeldag worden georganiseerd. In 2007 zal deze dag weer in het voorjaar worden gehouden.

Web-site

Het aanmelden van vogelsoorten verloopt niet zoals het door de makers is bedoeld. Het krijgt het karakter van een "babbelbox" door eigen leden en er worden heel veel onbetrouwbare waarnemingen op gezet veelal door ons onbekende en vaak onbetrouwbare waarnemers.

Janus, Martin en Frank zullen voor de volgende vergadering met een voorstel komen ter verbetering van deze situatie.

Roofvogeltelling

Janus geeft een korte presentatie over de behaalde resultaten van de 22ste roofvogeltelling. Er zijn 10 soorten waargenomen waaronder Rode wouw, 2 Zeearenden en maar liefst 11 Slechtvalken. Soorten als Smelleken en Ruigpootbuizerd worden echte zeldzaamheden. 75% van alle getelde roofvogels zijn Buizerds. De verantwoordelijkheid voor de verdeling van de telblokken ligt bij Janus en er zal een korte instructie worden gemaakt om een betere afweging te maken wanneer een vogel wel en niet mag worden meegeteld.

Wetlandwacht

Gerard geeft een uiteenzetting over de functie wetlandwacht. Hans Westerlaken is bereid deze taak op zich te nemen.

Vogelweekend

Els Ouweneel heeft een vogelweekend georganiseerd naar Schiermonnikoog. Er zijn nog niet zoveel aanmeldingen maar het kan en zal wel doorgaan.

Tiengemeten

Rob Burgmans geeft met de beamer uitleg over de natuurontwikkeling op het eiland Tiengemeten. Het bezoekerscentrum is klaar en wordt binnenkort geopend. Het thema www, weemoed, weelde, wildernis wordt aan de hand van de oude en de toekomstige kaart verduidelijkt.

Arie, Pieters en Leenderts polder

Dick van Houwelingen doet verslag over de natuurontwikkeling in de APL polder. Afgelopen broedseizoen zijn er veel dingen misgegaan. Het project loopt achter op het beoogde schema. Er is een ecoloog aangesteld door Deltanatuur die ervoor moet waken dat broedvogels worden verstoord.

Janus voegt toe dat Staatsbosbeheer heeft besloten een professionele broedvogeltelling uit te laten uitvoeren door het SOVON. Dit doorkruist ons BMP project (ook voor SOVON) van de vogelwerkgroep hetgeen een teleurstelling betekent. Er wordt door de vwg dit jaar niet geteld.

Oud Beijerland

De noordrand van Oud Beijerland is geïnventariseerd op broedvogels. Daar is een prachtig rapport over verschenen. In totaal werden 58 soorten broedvogels vastgesteld waaronder 9 Rode lijst soorten. In totaal werden 457 territoria vastgesteld. Het project is mede uitgevoerd door Remco Veelenturf en Gerard Nelemans.

Onbekende vogel

Janus laat een diaserie zien van een hem onbekende vogel die al weken bij hem in de tuin verblijft. Hoewel alle kenmerken zijn gefotografeerd komt er uit de bijeenkomst nog geen suggestie. Huiswerk dus.

MEDEDELINGEN

- De voorjaarsvergadering zal worden gehouden op donderdag 22 maart 2007
- Kopij voor In Vogelvlucht 16 inleveren voor 24 februari 2007

INHOUDSOPGAVE

		IN VOGELVLUCHT no 15, oktober 2006			
IV 15		Ten geleide			
IV 15- 1	Redactie	Gerard Ouweneel geridderd	Verslag		
IV 15- 1	Bronder, P.D.	Pinky	Verslag	Hoeksche Waard	
IV 15, 1	Ouweneel, G.L.			Myanmar	
IV 15- 2	Ouweneel, G.L.	Nogmaals een Appelvink	Beschouwing	Hoeksche Waard	Appelvink
IV 15- 3	Verkerk, J.	Gebeurd in het veld	Humor		Gierzwaluw
IV 15- 3	Ouweneel, G.L.	Havik boven Maasdam, baltsvlucht of imitatievlucht?	Melding	Hoeksche Waard	Havik
IV 15- 4	Mollet, M.	Resultaten roofvogelinventarisatie 2006	Verslag	Hoeksche Waard	Roofvogels
IV 15- 6	Ouweneel, G.L.	Themanummer 'Weidevogels' van 'De Levende Natuur'	Beschouwing		
IV 15- 7	Benard, M.	Opnieuw: Patrijzen gevraagd	Oproep	Hoeksche Waard	Patrijs
IV 15- 7	Ouweneel, G.L.	(Roof)vogels gevraagd	Oproep	Hoeksche Waard	Broedvogels
IV 15- 8	Ouweneel, G.L.	De afgelopen zomer maar weinig Boomvalken?	Beschouwing	Hoeksche Waard	Boomvalk
IV 15- 10	Benard, M.	Project bijzondere soorten heeft nieuwe impuls en coördinator nodig	Oproep		Bijzondere soorten
IV 15- 11	Bronder, P.D.	Vogelweekeinde Schiermonnikoog	Verslag	Schiermonnikoog	
IV 15- 12	Benard, M.	Verslag Vogeldag van 26 augustus 2006	Verslag	Hoeksche Waard	
IV 15- 15	Huijzers, G.	Broedvogels van de Korendijksche Slikken 2004	Inventarisatie	Korendijksche Slikken	Broedvogels
IV 15- 19	Verkerk, J.	Inventarisatie werkzaamheden van de vogelwerkgroep (oktober 2006)	Inventarisatie		
IV 15- 21	Barse, P. de Willemsen, H.	Gezocht: Huis- en Oeverzwaluwcoördinator	Oproep		
IV 15- 21	Linden, A. van der	Wintertellingen in de Hoeksche Waard seizoen 2005-2006	Verslag	Hoeksche Waard	Wintertellingen
IV 15- 21	Linden, A. van der	Broedvogeltellingen in de Hoeksche Waard	Verslag	Hoeksche Waard	Broedvogels
IV 15- 30		Verslag bijeenkomst Vogelwerkgroep HWL op 23 maart 2006	Verslag		
IV 15- 31	Redactie	Mededelingen			